

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitim Programı Kazanımlarına İlişkin Görüşleri*

Pre-School Teachers' Opinions on Pre-School Curriculum Outcomes

Alihan ÖZTÜRK¹, Fevzi DURSUN²

¹ Okul Müdürü, Milli Eğitim Bakanlığı, ozturk-alihan@hotmail.com, 0000-0002-3696-8684

² Doç. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü,
fevzi.dursun@gop.edu.tr, 0000-0003-2103-8940

Araştırma makalesi/ Research Article

Geliş: 06.06.2024

Kabul: 22.12.2024

Yayın: 31.12.2024

Atıf/ Citation

Öztürk, A., & Dursun, F. (2024). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı kazanımlarına ilişkin görüşleri. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(2), 55-77.
<https://doi.org/10.46762/mamulebd.1493579>

Öztürk, A., & Dursun, F. (2024). Pre-School teachers' opinions on pre-school curriculum outcomes. *Maarif Mektepleri International Journal of Educational Sciences*, 8(2), 55-77.
<https://doi.org/10.46762/mamulebd.1493579>

Öz

Çalışmada, 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı kazanımlarının, kazanımlarda bulunması gereken özellikleri içerip içermediğini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Tarama araştırması ile yürütülen çalışmaya 124 kadın ve 26 erkek öğretmen katılmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan, kazanımlarda bulunması gereken özellikleri değerlendirmeye yarayan, kazanım özellikleri anketi ile veri toplanmıştır. Veriler Spss programı ile betimsel istatistik analizi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre program kazanımlarının anlaşılır, ulaşılabilir, çocuklara gündelik yaşamda faydalı, birbirleriyle tutarlı, çocuk merkezli yaklaşıma uygun, çocukların öğrenme özelliklerine uygun, kendi içerisinde bir bütünlük sergileyecek, birbirini tamamlayıcı, öğrenme ürününe yönelik, çocuk davranışına yönelik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kazanımlar ilgili olduğu alana yazılmış ve öğretim sürecince çocuğun neler yapması gerektiğine yönelik olduğu ortaya çıkmıştır. Kazanımların ülkenin sosyo-kültürel

* Bu çalışma, birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

özelliklerini göz önünde bulundurur nitelikte ve tek bir özelliğe yönelik olma durumları orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bilişsel gelişim kazanımları çocukta merak duygusunu geliştirecek ve bilişsel etkinlikler için temel oluşturacak nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Sosyal duygusal gelişim kazanımları çocukların sorumluluk, paylaşma, yardımlaşma duygularını geliştirir, özgüvenini ve öz saygısını artıracak nitelikte olduğu ifade edilmiştir. Dil gelişim kazanımları çocukta kavram anlama, dinleme, konuşma, doğru sözcük kullanma ve gramer kurallarına uygun cümle kurma becerisini geliştirecek nitelikte; motor gelişim kazanımları çocukta büyük kas ve küçük kas becerisini geliştirecek nitelikte olduğu ortaya çıkmıştır. Öz bakım gelişimi kazanımlarının çocukta temizlik, dengeli beslenme, günlük yaşam, sağlığı ile ilgili önlemleri alma ve kendini tehlike ve kazalardan koruma becerisini geliştirecek nitelikte olduğu görülmüştür. Kazanımlarda bulunması gereken özelliklerin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi sonucunda kadın katılımcıların lehine anlamlı bir fark olduğu, yaş, kıdem ve lisansüstü eğitim durumu değişkenlerine göre ise anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kazanım özellikleri, okul öncesi eğitim programı, öğretmen görüşleri

Abstract

The objective of this study was to ascertain whether the outcomes of the 2013 Preschool Curriculum encompass the characteristics that should be included in the outcomes. A total of 124 female and 26 male teachers participated in the study, which was conducted using survey research methodology. The data were collected using an outcome characteristics questionnaire, which was prepared by the researchers and used to evaluate the characteristics that should be included in the outcomes. The data were subjected to descriptive statistical analysis using the SPSS software. The analysis yielded the conclusion that the programme objectives were comprehensible, accessible, useful for children in daily life, consistent with each other, suitable for a child-centred approach, suitable for children's learning characteristics, exhibiting integrity, complementary, oriented towards learning products, and oriented towards children's behaviour. The learning outcomes are presented in the context of the field in question and it was revealed that they are oriented towards the actions that the child should undertake during the teaching process. It was determined that the achievements were of a moderate level with regard to the consideration of the socio-cultural characteristics of the country and the orientation towards a singular feature. The cognitive development outcomes were determined to cultivate a sense of curiosity in children and to establish the foundation for subsequent cognitive activities. The programme was found to facilitate social-emotional development, promoting feelings of responsibility, sharing, and helping, while enhancing self-confidence and self-esteem. Language development outcomes were observed to enhance children's comprehension of concepts, listening, speaking, vocabulary, and grammatical sentence formation. Motor development outcomes were found to improve large and small muscle skills. Self-care development outcomes were identified to enhance children's capacity for cleanliness and safety practices.

Keywords: Outcome characteristics, pre-school curriculum, teachers' views

Giriş

İnsan hayata gözlerini ilk açtığı andan itibaren öğrenmeye başlar. Daha okula başlamadan öğrenmek için ilgileri vardır ve keşfetmek önemli bir aktivitedir. İletişim kurmaya çalışırlar, çevrelerini keşfederler; gördükleri, işittikleri, dokundukları her şeyle ilgili beyinlerine birer şema çizerler. Bu sürecin en hızlı yaşandığı sıfır altı yaş

aralığını kapsayan, öğrenmelerin temellerinin atıldığı ve farklı gelişim alanlarının desteklendiği dönem okul öncesi dönemdir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2013). Okul öncesi ile ilgili araştırmalar incelendiğinde okul öncesi eğitime katılan çocukların, bu eğitime katılmayan çocuklara göre ilkokulun ilk yıllarında sosyal, fiziksel, dil, duygusal ve öz bakım gelişimi, okul başarısı ve hazırbulunuşluk açısından daha iyi olduklarını ortaya çıkarmıştır (Tantekin Erden ve Altun, 2014). Okul öncesi gelişimi uzun dönemde okul başarısı, akademik başarı, toplumsal yaşama uyum, suça karışmama gibi kişisel faydalar sağladığı gibi toplumsal olarak da sağlık harcamalarında azalma, güvenli toplumsal yaşam ve kadın istihdamı gibi konularda da faydalı olduğu görülmüştür (Tican Başaran ve Ulubey, 2018).

Literatürde okul öncesi dönem, erken çocukluk dönemi olarak da nitelendirilmektedir. Erken çocukluk dönemi çocuk gelişiminin tüm alanları açısından kritik öneme sahiptir. Bu dönemin kritik dönem olarak nitelendirilmesinin ana sebebi insan gelişiminin en hızlı olduğu dönem olmasıdır. Bu dönemde somut olarak gözlenebilen fiziksel gelişimin yanında beyin gelişiminin de nasıl gerçekleştiği son derece önemli olup 0-6 yaş aralığında gerçekleşen beyin gelişimi bilişsel gelişimin şekillenmesi sağlar. Kritik dönemde gerçekleşecek olan bu gelişim bilişsel, dil, sosyal-duygusal ve fiziksel gelişim açısından etkileri tüm yaşam boyunca sürecektir (Turhan ve Özbay, 2016). Erken çocukluk döneminde fiziksel gelişim ile birlikte dil, sosyal-duygusal ve bilişsel gelişim büyük oranda tamamlandığından bu dönem fiziksel ve sinirsel gelişim, beceri ve dil gelişimi, yetenek ve ilgi alanı açısından en hızlı gelişen ve değişen dönemdir (Kılıçgün, 2012; Kol, 2011).

Yapılan araştırma sonuçlarından da anlaşılacağı gibi çok önemli bir dönem olan okul öncesi dönemde çocukların tüm gelişim alanlarının (bilişsel, dil, sosyal-duygusal, motor ve öz bakım becerileri) birlikte desteklenmesi gereklidir. Okul öncesi dönem hayatın önemli bir süreci olan öğrenmelerin temellerinin atıldığı, şefkat ve ilginin en yüksek olması, ihtiyaçların karşılanması ve sağlığın korunmasının gerektiği bir dönemdir (Düşek ve Dönmez, 2012). İnsan hayatının bu kritik döneminde aile ile birlikte çocukların gelişim sürecini destekleyecek olan kurumlar okul öncesi eğitim kurumlarıdır. Gelişim alanları incelendiğinde; bilişsel, dil, sosyal ve duygusal, motor, öz bakım gelişiminin büyük bir bölümünün bu dönemde tamamlandığı ve çocukların ilk sosyal deneyimlerini yaşadığı okul öncesi eğitim kurumlarıyla da bu dönemde tanıştıkları görülmektedir (Kaya ve Efe, 2016). Bu kurumların çocukların gelişimine sunacağı her katkı onların gelecekları için son derece önemlidir. Bu sebeple okul öncesi eğitim kurumlarında sunulan eğitim çocukları her alanda geliştirecek nitelikte olmalıdır. Bu kurumlarda verilen eğitimin niteliği kullanılan eğitim programı ile doğrudan ilgilidir. Gelişli ve Yazıcı (2012)'ya göre eğitim programı çocuğun sosyal, fiziksel, bilişsel, dilsel ve öz bakım becerilerine ait gelişim alanlarını desteklemeli ve çocukların tüm yönleriyle birlikte gelişmelerini sağlamalıdır.

2013 Okul Öncesi Eğitim Programı okul öncesi eğitimi alan çocukların çeşitli öğrenme yaşantıları aracılığıyla sağlıklı büyümelerini, tüm gelişim alanlarının desteklenerek gelişmelerini sağlamaları, öz bakım becerisi kazanmalarını ve temel

eğitime hazır olmaları için geliştirilmiştir. Program gelişim özellikleri, ilgi ve gereksinimler ile çevre şartlarını dikkate alan “gelişimsel”, “sarmal” ve “eklektik” bir programdır. Gelişim özellikleri açısından yaş guruplarına bölünerek gelişim özellikleri tanımlanmış ancak kazanım ve göstergeler bir bütün olarak ele alınmıştır (MEB, 2013). Okul öncesi eğitimin sonucunda olumlu bir gelişmenin ortaya çıkabilmesi için öğrenme ortamlarının uygun bir hale getirilmesi, öğrenme-öğretme sürecinin iyi bir şekilde planlanması ve yönetilmesi, süreç içerisinde kullanılacak materyallerin ulaşılabilir olması ve nitelikli bir program geliştirilmesi gereklidir (Aslan ve Uygun, 2019). Nitelikli bir eğitim programında kazanım, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme olmak üzere dört temel öge bulunmaktadır. Bu öğeler sürekli olarak birbirlerini etkilemekte ve değişimlerinden etkilenmektedirler. Bu öğelerden kazanım için hazırlık yapılırken ‘bireyleri ne için eğitiyoruz?’ sorusuna cevap arayarak başlanır (Demirel, 2020). Kazanım, genel anlamı ile varılmak istenen noktadır. Eğitimde ise kazanımı bireylerde gözlemlenmesi beklenen istenilen özelliklerin tümü şeklinde tanımlayabiliriz (Sönmez, 2020). Bu sebeple kazanımlarda bulunması gereken özelliklere uygun olarak yazılan kazanımların eğitim-öğretim sürecinin daha sağlıklı ve başarılı geçmesini sağlayacaktır. Kazanımlar, öğretimi yönlendirmesi, öğrenme-öğretme süreçlerinin etkin bir şekilde yapılmasını sağlaması ve değerlendirme süreçlerine kılavuzluk yapması açısından gerekli görülmektedir. Programın temel öğelerinden olan kazanımın yazımında dikkat edilmesi gereken nitelikler ve ilkeler vardır. Bu nitelikler (Demirel, 2020, s.115):

1. Kazanımlar öğrencilerin neler yapması gerektiği ile ilgili olmalıdır.
2. Öğrenci davranışına dönük olmalıdır,
3. Kazanımlar öğrenme ürününe yönelik olmalıdır,
4. Kazanımlar, tek tip öğrenme ürününe ifade etmelidir,
5. Kazanımlar binişik olmamalı, bitişik olmalıdır,
6. Kazanımlar hangi alana göre yazılmışsa o alana uygun olmalıdır,
7. Kazanımlar kapsamlı aynı zamanda sınırlı olmalıdır. Tek bir davranışı değil, davranışlar gurubunu ifade ederken, diğer yandan tek bir özellik sergilemelidir,
8. Kazanımlar birbirlerini desteklemeli, aynı ders için olan kazanımlar kendi arasında tutarlı olmalıdır, şeklinde tanımlanabilir.

Kazanım yazma ilkeleri ise ihtiyaca dayalılık, tutarlılık, ulaşılabilirlik, kenetlilik, davranışa dönüklük, süreklilik, sınırlılık, açıklık-seçiklik, binişik olmama, genellilik, bitişiklik, ürüne dönüklük olarak sıralanabilir.

Okul öncesi eğitimde kazanımlar çocukların gelişim düzeylerine uygun, ihtiyaçlarını karşılar, onları bir sonraki eğitime hazırlar nitelikte olmalıdır (Köksal, Balaban Dağal ve Duman, 2016). Kazanım öğretim sürecinin bütün aşamalarının ana hareket noktası olması sebebiyle ifade edilişi, yazılışı ve öğretim sürecinin buna göre şekillenmesi son derece önemlidir (Karacaoğlu ve Dursun, 2010). Okul öncesi dönemde verilecek olan eğitimle çocukların kazanacağı tüm gelişimler onların hayata daha iyi hazırlanmalarını sağlayacaktır. Buradan hareketle ortaya konulacak öneriler

ışığında kazanımlarda gerekli düzenleme ve yeniden yazma işlemi yapılırsa çocukların tüm gelişim alanlarıyla birlikte daha dengeli bir gelişim yaşayacağı düşünülmektedir. Kazanımların uygun olması demek öğretmenler açısından daha uygulanabilir, öğrenciler için daha ulaşılabilir ve yöneticiler açısından ise daha denetlenebilir kazanımlar olması demektir. Bu çalışma eğitim ve öğretim alanında çalışma yapan programcılara ve alan öğretmenlerine kazanımlar açısından fayda sağlayacaktır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Program kazanımlarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesini amaçlayan araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama araştırması, bir konu, nesne, olay ya da kurumlara ilişkin katılımcı görüşleri veya ilgi, tutum, beceri gibi özelliklerinin tanımlandığı araştırma çeşididir (Büyüköztürk vd., 2012; Özdemir, 2014). Tarama araştırması görüşme ya da anketler kullanılarak yapılan ve deneysel olmayan bir araştırma yöntemidir (Christensen vd., 2020).

Çalışma Grubu

Giresun ilinin çeşitli ilçelerindeki devlet ve özel anaokulu ve anasınıfında çalışmakta olan okul öncesi öğretmenleri bu çalışmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan öğretmenlerin verileri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcı verileri

Değişken	N	%
Cinsiyet		
K	124	82.7
E	26	17.3
Yaş		
20-29	30	20.0
30-39	80	53.3
40 ve üzeri	40	26.7
Mesleki Kıdem(Yıl)		
0-5	26	17.3
6-10	46	30.7
11-15	47	31.3
16 ve üzeri	31	20.7
Lisansüstü Eğitim Durumu		
Evet	18	12.0
Hayır	132	88.0
Toplam	150	100

Tablo 1 incelendiğinde görüşmeye katılan 150 katılımcıdan 124'ü kadın, 26'sı erkektir. Katılımcıların 30'u 20-29, 80'i 30-39, 40'ı 40 ve üzeri yaş aralığındadır. Tabloya

göre 26 katılımcı 0-5, 46 katılımcı 6-10, 47 katılımcı 11-15 ve 31 katılımcı 16 ve üzerinde yıllık bir kıdeme sahiptir. Katılımcıların lisansüstü eğitim alma durumları incelendiğinde 18 katılımcının lisansüstü eğitim aldığı, 132 katılımcının ise lisansüstü eğitim almadığı görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmacı tarafından hazırlanan anketin ilk bölümünde cinsiyet, yaş, lisans mezuniyet alanı, mesleki kıdem, lisansüstü eğitim durumunu tespit etmeye yarayan kişisel bilgiler formu kullanılmıştır. İkinci bölümde ise, katılımcıların 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı kazanımları hakkındaki görüşlerini yansıtacak, kazanımlarda bulunması gereken özellikleri değerlendiren 5'li likert tipi olarak hazırlanan 34 madde yer almaktadır.

Araştırmacı tarafından hazırlanan anketin geçerlik çalışması için uzman görüşlerine başvurulmuştur. 4 Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı ve 2 Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı uzmanı olmak üzere 6 uzmanla çalışma yapılmıştır. Kapsam ve içeriği ile ilgili görüşlerine başvuru alan uzmanlardan alınan dönütler doğrultusunda değiştirilmesi istenen maddeler ortaya çıkmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Anketin güvenilirliğini test etmek için Cronbach Alpha analizi yapılmış olup sonuçlar Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 1. Cronbach Alpha analiz sonucu

Değişken	Cronbach Alpha
Anket	0.93

Tablo 2 incelendiğinde anketin güvenilirlik katsayısı 0,93 olarak hesaplandığı görülmektedir. Büyüköztürk (2011) ölçeğin güvenilir olması için Cronbach Alpha(güvenirlik) katsayısının 0,70 ve üzerinde olması gerektiğini belirtmiş ve buna göre anket güvenilir kabul edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Hazırlanan veri toplama aracı internet ortamına aktarılmış ve buradan veri toplanmıştır. Bu veri toplama sürecinin yanında okullara giderek yüzyüze araştırmacı tarafından veri toplanmıştır. İnternet ortamına(Google form) aktarılan veri toplama aracı okulların e-posta adreslerine gönderilerek veri toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından okullardan toplanan verilerde ise katılımcı olarak katılmak isteyen öğretmenlerin bir araya gelmesi sağlanarak program, kazanım ve gelişim özellikleri ve veri toplama aracı hakkında bilgilendirme yaptıktan sonra anketi doldurmaları sağlanmıştır. Anketin doldurulması ortalama 10 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Elektronik ortamda toplanan veriler çıktı alınmış, elden toplanan verilerle birleştirilmiştir. Toplanan veriler analiz edilmek üzere SPSS programı kullanılmıştır. Ankette verilerin normal dağılımını belirlemek için toplam puanlar üzerinden

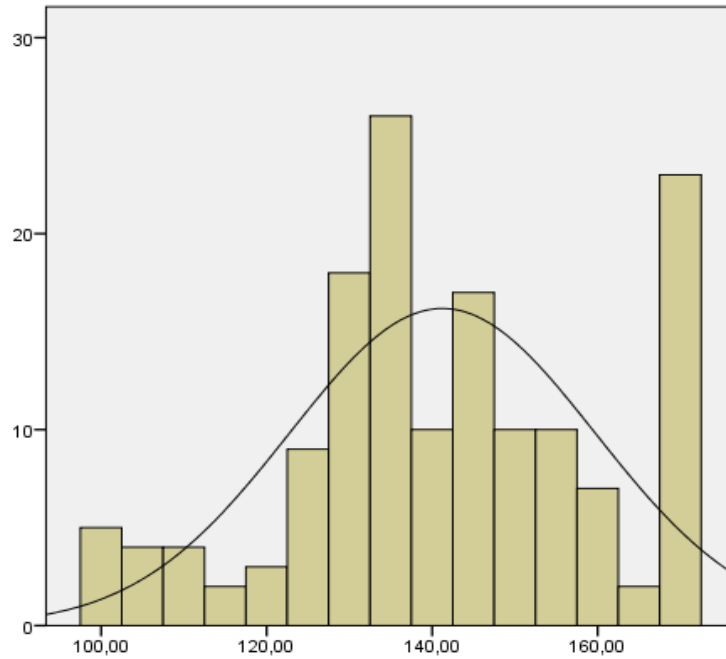
Skewness-Kurtosis analizi yapılmıştır ve analiz sonuçları Tablo 3'teki gibi ortaya çıkmıştır.

Tablo 2. Skewness-Kurtosis analiz sonuçları

Değişken	N	X̄	Medyan	Mod	Ss	Skewness	Kurtosis
Anket	150	141.23	139	170	18.49	-0.178	-0.424

Tablo 3 incelendiğinde Skewness değerinin -0,178 ve Kurtosis değerinin -0,424 değerlerini aldığı görülmüştür. Bu değerlerin +1,5 ile -1,5 aralığında olması Tabachnick ve Fidell (2013)'e göre normal dağılım aralığında olduğundan verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir.

Normallik testlerine histogram grafiği ile devam edilmiş olup puan dağılımına ait histogram grafiği Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1. Katılımcıların toplam puanlarının dağılımı

Şekil 1'de bulunan histogram grafiği incelendiğinde normal dağılım eğrisinde çarpıklık olmadığı, ortalama, medyan ve mod değerlerinin birbirine yakın olduğu yine normal dağılım olduğunun bir göstergesidir. Normallik testlerinin yapılmasından sonra anketin normal dağılıma sahip olduğuna karar verilmiş ve analiz bu yönde devam etmiştir. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin betimsel istatistik analizi yapılarak frekans, yüzde değerleri bulunmuş, aritmetik ortalama ve standart sapma puanları hesaplanmıştır. Cinsiyet ve lisansüstü eğitim durumu değişkenleri için T-Testi yapılırken, yaş ve kıdem değişkenleri için ANOVA testi yapılmıştır.

Bulgular

Cinsiyet Değişkenine Göre ANOVA Testi Analiz Sonuçları

Öğretmenlerin ankete verdikleri yanıtların cinsiyet değişkenine ait T-Testini yapmak için varyansların homojenliğine bakılmıştır. Buna göre Levene's testi sonucu Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 3. Cinsiyet değişkeni Levene's testi sonuçları

	F	p
Anket	7.191	0.008*

* p<.05

Tablo 4 incelendiğinde Levene's testi sonucuna göre ($F(2,147)=7.191$, $p < 0.05$) varyansların eşit olmadığı görülmüş ve T-Testi raporunda varyansların eşit olmadığı sonuç dikkate alınmıştır. Buna göre T-Testi analiz sonuçları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Cinsiyet değişkenine ait bağımsız örneklem T-Testi sonuçları

	Cinsiyet	N	X̄	Ss	Sd	T	p
Anket	Kadın	124	142.58	19.18	49.96	2.50	0.016*
	Erkek	26	134.81	13.22			

* p<.05

Tablo 5 incelendiğinde kadın ve erkek öğretmenlerin ankete verdikleri cevaplar anlamlı biçimde farklılaşmıştır ($T(49.96)=2.50$, $p < 0.05$). Farkın etki büyüklüğü $\eta^2=0.04$ olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç farkın orta derece bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2011). Analiz sonuçlarına göre kadın öğretmenlerin ($X=142.58$), erkek öğretmenlere ($X=134.81$) göre daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu görülmüştür. Ankete katılan kadın öğretmenler 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı kazanımlarının kazanımlarda bulunması gereken özelliklere sahip olduğunu erkek öğretmenlere göre daha yüksek puanla belirtmişlerdir.

Yaş Değişkenine Göre ANOVA Testi Analiz Sonuçları

Öğretmenlerin ankete verdikleri yanıtların yaş değişkenine ait ANOVA testini yapmak için varyansların homojenliğine bakılmıştır. Buna göre Levene's testi sonucu Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 5. Yaş değişkeni Levene's testi sonuçları

	F	p
Anket	1.064	0.35*

* p<.05

Tablo 6 incelendiğinde Levene's testi sonucuna göre ($F(2,147)=1.064$, $p > 0.05$) varyansların homojen olduğu görülmüştür. Homojen dağılım sağlandığı için analize ANOVA testi ile devam edilmiştir. ANOVA analiz sonuçları Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 6. Yaş değişkeni ANOVA analiz sonuçları

	Yaş	N	X̄	Ss	Sd	F	p
Anket	20-29	30	138.60	15.55	2	0.491	0.613*
	30-39	80	142.46	18.66			
	40 ve üzeri	40	140.75	20.29			

* p<.05

Tablo 7 incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($F_{(2-147)}=0.491$, $p>0.05$). Yaş gruplarına göre ortalama puanlar incelendiğinde 20-29 yaş grubu puan ortalaması ($X̄=138.60$), 30-39 yaş grubu puan ortalaması ($X̄=142.46$) ve 40 ve üzeri yaş grubunun puan ortalaması ($X̄=140.75$) olduğu görülmüştür. Buradan hareketle yaş grubuna göre ortalama puanlara bakıldığında birbirine çok yakın olduğu ve gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Buna göre katılımcı öğretmenler yaş değişkenine göre kazanımlarda bulunması gereken özelliklere yakın yanıtlar verdikleri söylenebilir.

Kıdem Değişkenine Göre ANOVA Testi Analiz Sonuçları

Öğretmenlerin ankete verdikleri yanıtların kıdem değişkenine göre ANOVA testi yapmak için varyansların homojenliğine bakılmıştır. Buna göre Levene's testi sonucu Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 7. Kıdem değişkeni Levene's testi sonucu

	F	p
Anket	2.481	0.063*

* p<.05

Tablo 8 incelediğinde Levene's testi sonucuna ($F_{(3,146)}=2.481$, $p>0.05$) varyansların homojen olduğu görülmüştür ve ANOVA testi sonuçları dikkate alınarak analize devam edilmiştir. Kıdem değişkenine göre ANOVA analiz sonuçları Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 8. Kıdem değişkeni ANOVA analiz sonuçları

	Kıdem(Yıl)	N	X̄	Ss	Sd	F	P
Anket	0-5	6	138.73	17.75	3	1.297	0.278*
	6-10	6	141.67	14.50			
	11-15	7	138.72	22.03			
	16 ve üzeri	1	146.48	18.21			

* p<.05

Tablo 9'a göre gruplar arası anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($F_{(3-146)}=1.297$, $p>0.05$). Katılımcıların kıdeme göre ortalama puanlarını incelediğimizde 0-5 yıl grubunun ortalama puanı ($X̄=138.73$), 6-10 yıl grubunun ortalama puanı ($X̄=141.67$), 11-15 yıl grubunun ortalama puanı ($X̄=138.72$) ve 16 ve üzeri yıl grubunun ortalama puanı ($X̄=146.48$) olduğu görülmektedir. Buradan hareketle katılımcıların kıdem grubuna göre ortalama puanlarına bakıldığında grup puanlarının yakın olduğu ve kıdem değişkeni açısından gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır.

Lisansüstü Eğitim Durumu Değişkenine Göre Bağımsız Değişken T-Testi Analiz Sonuçları

Öğretmenlerin ankete verdikleri yanıtların lisansüstü eğitim durumu değişkenine ait t-testini yapmak için varyansların homojenliğine bakılmıştır. Buna göre Levene's testi sonucu Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 9. Lisansüstü öğrenim düzeyi değişkeni Levene's testi sonuçları

	F	p
Anket	1.394	0.240*

* p<.05

Tablo 10 incelendiğinde Levene's testi sonucuna göre ($F(2,147)=1.394, p> 0.05$) varyansların eşit olduğu görülmüş ve T-Testi raporunda varyansların eşit olduğu sonuç dikkate alınmıştır. Buna göre T-Testi analizi Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 10. Lisansüstü öğrenim düzeyi ait bağımsız örneklem T-Testi sonuçları

	Eğitim Durum	N	\bar{X}	Ss	Sd	T	P
Anket	Evet	18	141.17	14.73	148	-0.02	0.99*
	Hayır	132	141.24	18.99			

* p<.05

Tablo 11 incelendiğinde lisansüstü eğitim alan almayan öğretmenlerin ankete verdikleri yanıtlarda anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($T(148)=-0.02, p> 0.05$). Lisansüstü eğitim alan öğretmenler ($\bar{X}=141.17$) ile lisansüstü eğitimi almayan öğretmenlerin ($\bar{X}=141.24$) puan ortalamasının yakın olduğu ve gruplar arası anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Buna göre ankete katılan öğretmenlerin lisansüstü eğitim durumlarına göre ankete birbirine yakın yanıtlar verdikleri söylenebilir.

Öğretmenlerin Kazanımlarda Bulunması Gereken Özelliklere İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Katılımcılar ankette 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı kazanımlarının kazanımlarda bulunması gereken özelliklerini değerlendirmiştir. Katılımcıların 34 maddeye verdikleri yanıtlar ile ortaya çıkan betimsel istatistik sonuçları Tablo 12'de sunulmuştur.

Tablo 11. Öğretmenlerin ankete verdikleri yanıtların betimsel istatistik sonuçları

İfadeler	N	\bar{x}	Ss
Kazanımlar anlaşılır niteliktedir.	150	4.40	0.65
Kazanımlar ulaşılabilir niteliktedir.	150	4.21	0.76
Kazanımlar çocuklara gündelik yaşamlarında faydalı olabilecek niteliktedir.	150	4.25	0.70
Kazanımlar birbirleriyle tutarlıdır.	150	4.43	0.62

Kazanımlar çocuk merkezli yaklaşımın ilkelerine uygundur.	150	4.13	0.77
Kazanımlar çocukların gelişim özelliklerine uygundur.	150	4.17	0.76
Kazanımlar çocukların öğrenme özelliklerine uygundur.	150	4.16	0.69
Kazanımlar ülkenin sosyo-kültürel özelliklerini göz önünde bulundurur niteliktedir.	150	3.75	0.96
Kazanımlar kendi içerisinde bir bütünlük sergilemektedir.	150	4.27	0.72
Kazanımlar birbirini tamamlayıcı niteliktedir.	150	4.31	0.70
Her bir kazanım tek bir özelliğe yöneliktir.	150	3.49	1.1
Kazanımlar öğrenme ürününe yöneliktir.	150	3.92	0.89
Kazanımlar çocuk davranışına yöneliktir.	150	4.08	0.87
Kazanımlar ilgili olduğu alana yazılmıştır. (Bilişsel alanı tanımlayan kazanım bilişsel alan altında vb.)	150	4.47	0.63
Kazanımlar öğretim sürecinde çocuğun neler yapması gerektiğine yöneliktir.	150	4.19	0.79
Bilişsel gelişim alanındaki kazanımlar çocukta merak duygusunu geliştirecek niteliktedir.	150	3.98	0.82
Bilişsel gelişim alanındaki kazanımlar çocukta bilişsel etkinlikler için temel oluşturacak niteliktedir. (Sayma, Eşleştirme, Parça-Bütün vs.)	150	4.33	0.71
Sosyal-duygusal gelişim alanındaki kazanımlar çocukların sorumluluk duygularını geliştirir niteliktedir.	150	4.17	0.76
Sosyal-duygusal gelişim alanındaki kazanımlar çocukların yardımlaşma duygularını geliştirir niteliktedir.	150	4.11	0.78
Sosyal-duygusal gelişim alanındaki kazanımlar çocukların paylaşma duygularını geliştirir niteliktedir.	150	4.11	0.75
Sosyal-duygusal gelişim alanındaki kazanımlar çocukların özgüvenini artıracak niteliktedir.	150	4.17	0.73
Sosyal-duygusal gelişim alanındaki kazanımlar çocukların öz saygısını artıracak niteliktedir.	150	4.08	0.76
Dil gelişim alanındaki kazanımlar çocukta kavram anlama becerisini geliştirecek niteliktedir.	150	4.21	0.67
Dil gelişim alanındaki kazanımlar çocukta dinleme becerisini geliştirecek niteliktedir.	150	4.17	0.77
Dil gelişim alanındaki kazanımlar çocukta konuşma becerisini geliştirecek niteliktedir.	150	4.18	0.74
Dil gelişim alanındaki kazanımlar çocukta doğru sözcük kullanma becerisini geliştirecek niteliktedir.	150	4.11	0.83
Dil gelişim alanındaki kazanımlar çocukta gramer kurallarına uygun cümle kurma becerisini geliştirecek niteliktedir.	150	3.93	0.90

Motor gelişim alanındaki kazanımlar çocukta büyük kas becerisini geliştirecek niteliktedir.	150	4.43	0.63
Motor gelişim alanındaki kazanımlar çocukta küçük kas becerisini geliştirecek niteliktedir.	150	4.43	0.62
Öz bakım gelişim alanındaki kazanımlar çocukta temizlik becerisini geliştirecek niteliktedir.	150	4.25	0.69
Öz bakım gelişim alanındaki kazanımlar çocukta dengeli beslenme becerisini geliştirecek niteliktedir.	150	4.05	0.83
Öz bakım gelişim alanındaki kazanımlar çocukta günlük yaşam becerisini geliştirecek niteliktedir.	150	4.18	0.76
Öz bakım gelişim alanındaki kazanımlar çocukta sağlığı ile ilgili önlemleri alma becerisini geliştirecek niteliktedir.	150	4.04	0.85
Öz bakım gelişim alanındaki kazanımlar çocukta kendini tehlike ve kazalardan koruma becerisini geliştirecek niteliktedir.	150	4.03	0.86

Tablo 12 incelendiğinde “Kazanımlar ilgili olduğu alana yazılmıştır.” ($\bar{X}= 4.47$), “Motor gelişim alanındaki kazanımlar çocukta büyük kas becerisini geliştirecek niteliktedir.” ($\bar{X}= 4.43$), “Motor gelişim alanındaki kazanımlar çocukta küçük kas becerisini geliştirecek niteliktedir.” ($\bar{X}= 4.43$) ve “Kazanımlar birbirleriyle tutarlıdır.” ($\bar{X}= 4.43$) maddeleri en yüksek ortalama puana sahip maddeler olmuştur. “Her bir kazanım tek bir özelliğe yöneliktir.” ($\bar{X}= 3.49$), “Kazanımlar ülkenin sosyo-kültürel özelliklerini göz önünde bulundurur niteliktedir.” ($\bar{X}= 3.75$), “Dil gelişim alanındaki kazanımlar çocukta gramer kurallarına uygun cümle kurma becerisini geliştirecek niteliktedir.” ($\bar{X}= 3.93$) ve “Kazanımlar öğrenme ürününe yöneliktir.” ($\bar{X}= 3.92$) maddeleri en düşük ortalama puana sahip maddeler olmuşlardır. Anketin geneline bakıldığında “katılıyorum” düzeyine yakın ortalama puanlar oluşmuştur. “Kazanımlar ilgili olduğu alana yazılmıştır.” maddesi “tamamen katılıyorum” düzeyine yakın olmakla birlikte anketteki en yüksek madde olduğu görülmektedir. “Her bir kazanım tek bir özelliğe yöneliktir.” ($\bar{X}= 3.49$) maddesi ise “orta derecede katılıyorum” düzeyine yakın ve anketin en düşük ortalamasına sahip maddesi olmuştur.

Tablo 12 incelenmeye devam edildiğinde kazanımlar; anlaşılır, ulaşılabilir, gündelik yaşamda faydalı olabilecek, birbirini tamamlayıcı nitelikte; çocuk merkezli yaşamın ilkelerine, çocukların gelişim özelliklerine, çocukların öğrenme özelliklerine uygun; kendi içerisinde bir bütünlük sergileyen, çocuk davranışına ve öğretim sürecinde çocuğun neler yapması gerektiğine yöneliktir maddelerinin “katılıyorum” düzeyine yakın bir ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Bilişsel gelişim alanındaki kazanımlar çocukta merak ve bilişsel etkinlikler için temel oluşturacak niteliktedir; sosyal-duygusal gelişim alanındaki kazanımlar çocukların sorumluluk, yardımlaşma, paylaşma duygularını ve özgüven, öz saygısını artıracak niteliktedir; dil gelişim alanındaki kazanımlar çocukta kavram anlama, dinleme, konuşma, doğru sözcük kullanma, gramer kurallarına uygun cümle kurma becerilerini geliştirecek niteliktedir; motor gelişim alanındaki kazanımlar çocukların büyük ve küçük kas

becerisini artıracak niteliktedir; öz bakım gelişimi alanındaki kazanımların çocukta temizlik, dengeli beslenme, günlük yaşam, sağlığı ile ilgili önlemleri alma ve kendini tehlike ve kazalardan koruma becerisini geliştirecek niteliktedir maddeleri “katılıyorum” düzeyine yakın ortalama puanına sahiplerdir.

Sonuç ve Tartışma

Öğretmenlerin ankete verdikleri yanıtların cinsiyet değişkenine göre analiz sonuçlarında kadın katılımcılar lehine anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. Sonuca göre kadın öğretmenlerin erkek öğretilmemelere göre yüksek puan ortalamasına sahip olduğu görülmektedir. Araştırmada yaş, kıdem ve lisansüstü eğitim durumu değişkenlerine göre katılımcılar arasında herhangi bir anlamlı farklılaşma tespit edilmemiş ve grupların aldıkları puanlar birbirine yakın olmuştur. Benzer şekilde İş (2017) tarafından yapılan araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin kazanımların gerçekleşme düzeyine yönelik algılarında kadınların lehine anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. Aynı araştırmada yaş değişkenine göre bazı kazanım alanlarında farklılaşma tespit edilmemişken bazı kazanım alanlarında yaşlara göre farklılaşma tespit edilmiştir. Çelik ve Şahin (2021) tarafından yapılan araştırmada öz bakım becerisi kazanımları öğretmen görüşleri açısından incelenmiş ve kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Aslan (2017) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin 2013 Okul Öncesi Eğitim Programını uygulamada yaşadıkları sorunların düzeyi araştırılmış, kazanım ve gösterge boyutunda kıdem değişkenine göre bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yine İş (2017) tarafından yapılan araştırmada dil gelişim ve öz bakım becerisi gelişim alanları haricindeki diğer alanlarda lisansüstü eğitim alan ve almayan öğretmenlerin farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Alan yazın incelemesi ile elde edilen sonuçlar araştırmayı destekler nitelikte oldukları söylenebilir.

Öğretmenlerin ankete verdikleri yanıtlara göre en çok katıldıkları maddeler “Kazanımlar birbirleriyle tutarlıdır” ve “Kazanımlar ilgili olduğu alana yazılmıştır (bilişsel alanı tanımlayan kazanımın bilişsel gelişim alanı altına vb.)” olmuştur. Buna göre öğretmenler Okul Öncesi Eğitim Programındaki kazanımların birbirleriyle tutarlı ve ilgili olduğu alana yazıldıkları görüşündedir. Alan yazın incelendiğinde Okul Öncesi Eğitim Programı kazanımlarının değerlendirildiği çalışmaların olduğu ve bu çalışmalarda kazanımların yeterli olduğu, kazanımların gelişim alanlarını ilgili oldukları alanlarda geliştirdiği, birbirleri arasında bütünlük oluşturacak şekilde tutarlı olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır (Tükel, 2017; İş, 2017; Tican Başaran ve Ulubey, 2018). Kazanım değerlendirme anketinde öğretmenlerin çoğunun katıldığı maddeler kazanımlarının anlaşılır, ulaşılabilir, çocuk merkezli yaklaşımın ilkelerine uygun ve öğretim sürecinde çocuğun neler yapması gerektiğine yönelik olduğudur. Alan yazın incelendiğinde sonuçları destekler nitelikteki araştırmalarda kazanımların anlaşılır, açık ve net, ulaşılabilir nitelikte ve amaca uygun olduğu, program uygulamasının çocuk merkezli olduğu ve öğretim sürecinde çocuğun neler yapması gerektiğine yönelik olduğu sonucuna ulaşıldığı görülmektedir (Hamarat, 2017; Özsırkıntı, Akay

ve Yılmaz Bolat, 2014; İş, 2017; Işık, 2015; Çelik ve Şahin, 2021; Göle ve Temel, 2015, Aydemir, 2018). Okul öncesi öğretmenlerinin kazanım değerlendirme anketinde çoğunun katıldığı diğer maddeler ise kazanımların çocuklara gündelik yaşamlarında faydalı olabilecek nitelikte, gelişim ve öğrenme özelliklerine uygun, kendi içerisine bir bütünlük sergiler nitelikte, birbirini tamamlayıcı nitelikte, çocuk davranışına ve öğrenme ürününe yönelik olduğudur. Alan yazın incelendiğinde çalışmada ortaya çıkan sonuçları destekleyen araştırmalarda kazanımların çocukların günlük yaşamlarını destekler nitelikte yaratıcılığını geliştirdiği, çocukların gelişim özelliklerine uygun olduğu ve çocuk davranışına yönelik yazıldığı, birbirini tamamlar nitelikte, eğitim alan çocukların her gelişim alanı ile eğitim almayan çocuklara göre daha iyi olduğu, kazanımların çocukların gelişim özelliklerine göre seçilebilecek şekilde olduğu, sonuçlarına ulaşılmıştır (Tükel, 2017; Paksoy, 2020; Kök, Tuğluk ve Bay, 2005; Özsırkıntı, Akay ve Yılmaz Bolat, 2014; Özkan, 2016; Çelik ve Şahin, 2021).

Ankette öğretmenlerin bir kısmının orta derece katıldığı “Ülkenin sosyo-kültürel özelliklerini göz önünde bulundurur niteliktedir.” ve “Her bir kazanımın tek bir özelliğe yöneliktir.” maddeleri olmuştur. Bu durumun ortaya çıkmasının sebebi öğretmenlerin kazanımları uygularken buldukları çevreye uyumlu bir şekilde yansıtamamaları ve kazanımların birden fazla özelliği belirtmesi olabilir. Alan yazın incelendiğinde benzer sonuçların olduğu yapılan araştırmalarda görülmektedir. Paksoy (2020) tarafından yapılan araştırmanın sonucunda programda bölgesel farkların dikkate alınmadığı ve programın her çevreye hitap etmediği ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde İş (2017) tarafından yapılan araştırmada katılımcılar kazanımların her bölgeye uyumlu olmadığını dile getirmişlerdir. Işık (2015) tarafından yapılan araştırma sonucunda ise programın rehber ve çerçeve bir program olduğu yani bölgesel farklar göz önünde bulundurularak uyarlanabilir bir program olduğu ortaya çıkmıştır. Okul Öncesi Eğitim Programı ile ilgili araştırmalarda programın esneklik ilkesine dayanarak kazanımların uyarlanabileceği rehber ve çerçeve bir program olduğu sonucuna ulaşıldığı görülmektedir (Tükel, 2017; Tican Başaran ve Ulubey, 2013; Hamarat, 2017; Paksoy, 2020). MEB (2013)'e göre programdaki kazanımların esnek ve uyarlanabilir olduğu belirtilmektedir. Bu sebeple araştırmaya katılan öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu kazanımları kendisinin hazırlayabileceği veya kazanımlarda değişiklik yapabileceğini bilmemesinden dolayı bu sonucun ortaya çıktığı düşünülebilir.

Öğretmenlerin ankete verdikleri yanıtlarda bilişsel gelişim alanındaki kazanımların çocuklarda merak duygusu geliştirecek ve bilişsel etkinlikler için temel oluşturacak nitelikte olduğu çoğu öğretmenin katıldığı maddeler olmuştur. Alan yazında bu durumu destekleyecek sonuçların olduğu araştırmalara göre programda yer alan kazanım ve göstergelerin yaratıcılığı ve merak duygusunu geliştirmeye yönelik olduğu, programın çocuklarda eleştirel düşünme, problem çözme ve bilgiyi kullanma becerilerini geliştirdiği ve bilişsel gelişimine katkıda bulunduğu, Okul Öncesi Eğitim Programındaki bilişsel gelişim alanı kazanımlarının ilkökul 1. sınıftaki matematik dersi ile uyumlu olduğu ve bilişsel etkinliklere temel oluşturduğu

sonucuna ulaşmıştır (Karahan, 2016; Özkan, 2016; Paksoy, 2020; Özenç, 2020; İş, 2017).

Ankette öğretmenlerin çoğunun katıldığı maddeler, sosyal duygusal gelişim alanındaki kazanımların sorumluluk, yardımlaşma, paylaşma duygusunu geliştirir, özgüven ve özsaygısını artırır nitelikte olduğudur. Alan yazın incelendiğinde bu sonucu destekleyecek birçok çalışma olduğu görülmektedir (Sildir, 2016; Sapsağlam, 2016; İş, 2017; Aksoy, 2021; Kuzu Jafari ve Demirel, 2019; Kozikoğlu, 2018; Aral ve Kadan, 2018; Tican Başaran ve Ulubey, 2018; Paksoy, 2020). Benzer şekilde İş (2017) yaptığı çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin sosyal gelişim ile ilgili etkinliklerin ve kazanımların çocukların gelişimi açısından yeterli olduğu yani sosyal duygusal gelişim alanındaki kazanımların sorumluluk, yardımlaşma, paylaşma duygularını geliştirecek, özgüven ve özsaygıyı artıracak nitelikte olduğu sonucuna ulaşmıştır. Alan yazın incelendiğinde yapılan araştırmalarda Okul Öncesi Eğitim Programındaki kazanımlarla en fazla sorumluluk, temizlik, kendini kontrol etme, sevgi, saygı, hoşgörü ve duyarlı olma gibi değerlerin desteklendiği, çocukların en iyi geliştiği kazanımların ise sorumluluk, paylaşma, yardımlaşma, saygı, dayanışma, dürüstlük, eşitlik, temizlik ve özgürlük gibi değerler olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır (Sapsağlam, 2016; Aksoy, 2021; Kuzu Jafari ve Demirel, 2019; Kozikoğlu, 2018; Aral ve Kadan, 2018).

Ankete verilen yanıtlarda öğretmenlerin çoğunun katıldığı maddeler, dil gelişim alanındaki kazanımların çocuklarda kavram anlama, dinleme, konuşma, doğru sözcük kullanma ve gramer kurallarına uygun cümle kurma becerilerini destekler nitelikte olduğunu belirten maddeler olmuştur. Alan yazın incelendiğinde Okul Öncesi Eğitim Programındaki dil gelişim alanı kazanımlarının ilkökul Türkçe dersi programında yer alan kazanımlar ile uyumlu ve bu kazanımların temeli olduğu, dil gelişim alanı kazanımlarının çocukların gelişimlerini destekleyecek nitelikte olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır (Özenç, 2020; Sildir ve Sümer, 2017). Farklı olarak İş (2017) okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin 2013 okul öncesi eğitim programındaki kazanımların gerçekleşme düzeyine yönelik algılarını incelediği araştırmasında okul öncesi öğretmenleri dil gelişim alanındaki kazanımları yeterli ancak geliştirilebilir olduğunu ifade ederken, sınıf öğretmenleri ise dil bilgisi kurallarına uygunluk, sözcük dağarcığı, ses bilgisi ve okuma farkındalığı gelişimini yetersiz bulmaktadır. Bu durum sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimden gelen öğrencilerden daha büyük bir beklenti içerisinde olmasından kaynaklanmış olabilir.

Ankette öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun katıldığı maddeler, motor gelişim kazanımlarının çocuklarda büyük kas ve küçük kas gelişimini destekler nitelikte olduğunu belirten maddelerdir. Bu bulguya göre Okul Öncesi Eğitim Programı motor gelişim alanı kazanımlarının kazanımlarda bulunması gereken özelliklere uygun olarak yazıldığı söylenebilir. Alan yazın incelendiğinde bu sonucu destekleyecek araştırmalar olduğu görülmektedir. Araştırmalarda Okul Öncesi Eğitim Programındaki motor gelişim dahil tüm gelişim alanlarındaki kazanımların ulaşılabilir olduğu, tüm gelişim alanlarının gelişimsel özelliklere katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır (Tican Başaran ve Ulubey, 2018; Paksoy, 2020; Akay ve Yılmaz

Bolat, 2014). Özenç (2020) yaptığı araştırmada okul öncesi programı motor gelişim kazanımlarının ilkököl birinci sınıf beden eğitimi ve oyun dersi kazanımları ile uyumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yani motor gelişim kazanımlarının çocukların büyük kas ve küçük kas gelişimlerini destekleyecek nitelikte yazıldığı söylenebilir. Unutkan (2014) ve Karaman ve Süel (2020) ise yaptıkları araştırmada okula hazırlık ve fiziksel etkinlik yapan çocukların tüm motor alanlarda fiziksel çalışma yapmayan çocuklara göre motor alanlarda daha başarılı oldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Öz bakım becerisi kazanımlarının özelliklerini ölçen maddelerden çocukta temizlik, dengeli beslenme, günlük yaşam, sağlığı ile ilgili önlemleri alma, kendini tehlike ve kazalardan koruma becerilerinin geliştirecek nitelikte olduğunu belirten maddeler çoğu öğretmenin katıldığı maddeler olmuştur. Alan yazın incelendiğinde öz bakım becerileri kazanımlarının ulaşılabilir, yüksek düzeyde gerçekleştiği, çocukta temizlik, dengeli beslenme, günlük yaşam, sağlığı ile ilgili önlemleri alma, kendini tehlike ve kazalardan koruma becerilerinin geliştiği ancak sağlığı ile ilgili önlemleri alma, kendini tehlike ve kazalardan koruma becerilerinin diğerlerinden daha az gerçekleşme düzeyine sahip olduğu sonuçlarına ulaşıldığı görülmektedir (Tican Başaran ve Ulubey, 2018; Çelik, 2019; Çelik ve Şahin, 2021). Duran ve Arslan (2021) okul öncesi eğitim programlarını inceledikleri araştırmada 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında eski programlara göre daha fazla öz bakım kazanımlarına yer verildiğini belirtmiştir. Yalçın, Başar ve Çetinkaya (2013) ise yaptıkları araştırmada okul öncesi eğitime 3-4 yaşlarında başlayan çocukların 5-6 yaşında başlayan çocuklara göre öz bakım kazanma durumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Tüm sonuçlar ve tartışmalar ışığında aşağıdaki öneriler yapılabilir:

1. Ankette "Kazanımların ülkenin sosyo-kültürel özelliklerini göz önünde bulundurur niteliktedir." maddesinin "Orta Derecede Katılıyorum" ortalama puanına sahip olması sonucuna göre yeni atanan ya da yer değişikliği yapan öğretmenlere görevlerine başlamadan önce çevre, kültür, kurum tanıtmak amaçlı oryantasyon eğitimi verilebilir. Öğretmenlerin bu eğitimi aldıktan sonra yapacakları günlük ve aylık planların, buldukları çevre, kültür ve kuruma daha uygun olmalarını sağlayabilir ve programda öngörülen esnekliği kullanmaları sağlanabilir.
2. Ankette "Kazanımlar tek bir özelliği yöneliktir." maddesinin "Orta Derecede Katılıyorum" ortalama puanına sahip olması sonucuna göre kazanımlar yazılırken kapsamının genişletilerek karışıklığa yol açmaması için bilmek, öğrenmek, anlamak vb. gibi öğretim amaçlarına yönelik olan belirsiz terimlerden uzak durulabilir.
3. Araştırma Giresun ili ile ve nicel yöntemle sınırlandırılmıştır. Araştırma tüm illeri ya da bölgeleri kapsayacak şekilde, nicel ve nitel yöntemlerin birlikte kullanılarak yapılabilir. Böylece daha geniş bir çalışma grubu ile ve sebeplerinde araştırılarak daha ayrıntılı bir inceleme elde edilebilir.
4. Araştırmada programın sadece kazanım boyutu ele alınmıştır. Yapılacak

araştırmalarda programın diğer boyutları ve kazanımların uygulanmasında etkili olan ortam ve materyal gibi etmenler de ele alınarak çalışma yapılabilir.

Extended Abstract

Pre-School Teachers' Opinions On Pre-School Curriculum Outcomes

Alihan ÖZTÜRK, Fevzi DURSUN

Introduction

People start learning from the moment they first open their eyes. Even before they start school, they have an interest in learning and exploring is an important activity. They try to communicate, explore their surroundings, and draw a schema in their brains about everything they see, hear and touch. Preschool is the period covering the age range of zero to six years when this process is the fastest, when the foundations of learning are laid and different areas of development are supported (Ministry of National Education [MoNE], 2013). In the literature, the preschool period is also described as the early childhood period. The early childhood period is critical for all areas of child development. The main reason why this period is characterized as a critical period is that it is the period when human development is the fastest. Since language, social-emotional and cognitive development is largely completed along with physical development in early childhood, this period is the fastest developing and changing period in terms of physical and neural development, skill and language development, ability and interest (Kılıçgün, 2012; Kol, 2011). Preschool period is a period in which the foundations of learning, which is an important process of life, are laid, compassion and interest should be the highest, needs should be met and health should be protected (Düşek & Dönmez, 2012). In this period, all these developmental areas need to be supported together and systematically. The support to be provided in this period should be in preschool education institutions and through the preschool education program. According to Gelişli and Yazıcı (2012), the education program should support the child's social, physical, cognitive, linguistic and self-care skills and ensure that children develop in all aspects.

There are four basic elements in a quality education program: learning outcomes, content, educational situations and assessment. These elements constantly affect each other and are affected by their changes. While making preparations for the learning outcome, it starts by searching for an answer to the question 'what are we educating individuals for?' (Demirel, 2020). Outcomes are considered necessary in terms of directing teaching, ensuring that learning-teaching processes are carried out effectively and guiding assessment processes. Outcomes in preschool education should be appropriate for children's developmental levels,

meet their needs, and prepare them for the next education (Köksal, Balaban Dağal, & Duman, 2016). Since the outcome is the main starting point of all stages of the teaching process, it is extremely important that it is expressed, written and the teaching process is shaped accordingly (Karacaoğlu & Dursun, 2010). Appropriate learning outcomes mean that they are more applicable for teachers, more accessible for students and more controllable for administrators. This study will benefit programmers and field teachers working in the field of education and training in terms of outcomes.

Method

The survey method was used in the research aiming to evaluate the program outcomes according to teachers' views. Survey research is a type of research in which participants' views on a subject, object, event or institution or their characteristics such as interest, attitude, skills are defined (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2012; Özdemir, 2014). Preschool teachers (150 teachers) working in public and private kindergartens and preschools in various districts of Giresun province constitute the study group of this study. A questionnaire was prepared by the researcher to obtain teachers' opinions. Validity and reliability studies of the questionnaire were conducted. Data were collected online and face-to-face by the researcher with the prepared questionnaire. A 10-minute period was sufficient to fill the questionnaire. SPSS program was used to analyze the collected data. Normality tests and descriptive statistics analyses were performed through the program.

Results and Discussion

The results of the analysis of teachers' responses to the questionnaire according to the gender variable revealed a significant difference in favor of female participants. According to the result, it is seen that female teachers have higher mean scores than male teachers. When the responses to the questionnaire in which the 2013 Preschool Curriculum outcomes were evaluated in terms of the features that should be included in the outcomes were examined, it was concluded that the outcomes were consistent with each other and written in the relevant field (the outcome that defines the cognitive domain is under the cognitive development domain, etc.) according to the items that the teachers agreed with the most. According to the items that most of the teachers agreed with in the outcome characteristics evaluation section, it was concluded that the outcomes of the Preschool Education Program are understandable, accessible, appropriate to the principles of the child-centered approach, and what the child should do in the teaching process. According to the other items that most of the teachers agreed with in the outcome characteristics evaluation section, it was concluded that the outcomes are useful for children in their daily lives, appropriate to their developmental and learning characteristics, exhibit integrity within themselves, complement each other,

and are directed towards children's behavior and learning product. According to the responses of the teachers to the section on the evaluation of achievement characteristics, it was concluded that they moderately agreed with the items of taking into account the socio-cultural characteristics of the country and each achievement being aimed at a single characteristic.

As a result of the participants' responses to the questionnaire, it was concluded that the achievements in the cognitive development area are of a quality that will develop a sense of curiosity in children and form the basis for cognitive activities. As a result of the answers given to the items used to measure the quality of the outcomes in the field of social emotional development, it was concluded that the outcomes in the field of social emotional development develop children's feelings of responsibility, cooperation and sharing, and increase their self-confidence and self-esteem. As a result of the answers given to the items evaluating the achievements in the field of language development, it was concluded that the achievements in the field of language development increase the child's ability to understand concepts, listen, speak, use correct words and form sentences in accordance with grammatical rules. It was concluded that the outcomes in the area of motor development, which is another developmental area, are of a nature to develop large muscle and small muscle skills in children. It was concluded that the outcomes in the field of self-care skills, which is the last developmental area in the Preschool Education Program, are qualified to develop the child's skills of cleaning, balanced nutrition, daily life, taking precautions related to health and protecting himself/herself from danger and accidents.

Kaynaklar

- Aksoy, P. (2021). Okul öncesi öğretmenleriyle yapılan görüşmelere göre okul öncesi dönemde sosyal becerilere ilişkin çok yönlü bir değerlendirme. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(1), 386-411.
- Aral, N., & Kadan, G. (2018). 2013 Okul öncesi eğitim programının değerler eğitimi bağlamında incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 2(1), 113-131.
- Arslanoğlu, İ. (2019). *Eğitim felsefesi*. Nobel Yayın.
- Aslan, Z. (2017). *Okul öncesi öğretmenlerinin 2013 okul öncesi eğitim programını uygulamada karşılaştıkları sorunların düzeyi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
- Aslan, M., & Uygun, N. (2019). Evaluation of preschool curriculum by stufflebeam's context, input, process and product (CIPP) evaluation model. *Education & Science/Eğitim ve Bilim*, 44(200), 229-251.
- Aydemir, F. (2018). *Öğretmenlerin milli eğitim bakanlığı okul öncesi eğitim programı planlama ve uygulamaya yönelik çalışmalarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi.

- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Christensen, L. B., Johnson, R. B., & Turner, L. A. (2020). *Araştırma yöntemleri densen ve analiz* (çev. A. Aypay). Anı Yayıncılık.
- Çelik, Ö.D. (2019). *Okul öncesi eğitim programındaki dil gelişimi ve öz bakım becerilerine ilişkin kazanımların gerçekleşme düzeylerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Çelik, Ö.D., & Şahin, Ç. (2021). Okul öncesi dönemde öz bakım becerileri kazanımlarının öğretmen görüşleri açısından incelenmesi. *Uluslararası Bilim ve Eğitim Dergisi*, 4(1), 43-53.
- Demirel, Ö. (2020). *Eğitimde program geliştirme*. Edge Akademi.
- Duran, M., & Arslan, H.H. (2021). Okul öncesi eğitim programlarının öz bakım becerileri kapsamında temel sağlık kurallarını içermesi bakımından incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 234-261.
- Düşek, G., & Dönmez, B. (2012). Türkiye’de yayımlanan okul öncesi eğitim programları. *Mesleki Bilimler Dergisi*, 1(1), 63-73.
- Ertürk, S. (2017). *Eğitimde program geliştirme*. Edge Akademi.
- Gelişli, Y., & Yazıcı, E. (2012). Türkiye’de uygulanan okul öncesi eğitim programlarının tarihsel süreç içerisinde değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 85-93.
- Göle, M.O., & Temel, Z.F. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin nitelikli bir okul öncesi eğitim programında bulunması gereken özelliklere ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 663-684.
- Gutok, G.L. (2019). *Eğitime felsefi ve ideolojik yaklaşımlar* (çev. N. Kale). Ütopya Yayınevi
- Hamarat, D. (2017) *2013 okul öncesi eğitim programı ve bu programın uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Balıkesir Üniversitesi.
- Işık, N.E. (2015). *Öğretmenlerin meb 2013 okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşleri ve programı kullanma durumları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi.
- İş, A. (2017). *Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin 2013 okul öncesi eğitim programındaki kazanımların gerçekleşme düzeyine yönelik algıları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi.
- Karacaoğlu, Ö. C., & Dursun, F. (2010). 3. sınıf hayat bilgisi programındaki kazanımların alanyazındaki ölçütlere göre incelenmesi. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*.
- Karahan, G. (2016). *2012 okul öncesi eğitim programının yaratıcılık açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Atatürk Üniversitesi.

- Karaman, B., & Süel, E. (2020). Okul öncesi eğitim kurumlarında oynatılan fiziksel etkinliğe dayalı oyunların psikomotor gelişimi üzerine etkisi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(3), 529-539.
- Kaya, A., & Efe, E. (2016). Pre-School period of development. *Annals of Nursing and Practice*, 3(2), 1044.
- Kılıçgün, M.Y. (2012). Erken çocukluk eğitimi ders notları. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi*.
- Kozikoğlu, İ. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimine ilişkin tutum ve görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(4), 2698-2720.
- Kök, M., Tuğluk, M. N., & Bay, E. (2010). Okul öncesi eğitimin öğrencilerin gelişim özellikleri üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(11), 294-303.
- Köksal, O., Balaban Dağal, A., & Duman, A. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi. *International Journal of Social Science*, 46, 379-394.
- Kuzu Jafari, K., & Demirel, M. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimi hakkındaki görüşleri. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 4(1), 13-35.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Oktay, A. (1990). Türkiye’de okul öncesi eğitim. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2, 151-160.
- Özdemir, E. (2014). Tarama Yöntemi. Metin, M. (Ed.) *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (pp. 77- 97). Pegem Akademi.
- Özenç, M. (2020). Okul öncesi eğitim programındaki kazanımlar ile ilkököl 1. sınıf kazanımları ne kadar uyumlu. *Eğitim ve İnsan Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 11(21), 98-110.
- Özkan, H. (2016). *Okul öncesi eğitim kurumlarında ki öğrencilerin yaratıcılık düzeyleri ile öğretmenlerin yaratıcılık gelişimine ve okul öncesi eğitim programına yönelik görüşleri ve uygulamaları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erciyes Üniversitesi.
- Özsırkıntı, D., Akay, C., & Yılmaz Bolat, E. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi programı hakkındaki görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 313-331.
- Paksoy, E. N. (2020). *Okul öncesi eğitim programının stufflebeam (cipp) program değerlendirme modeli ile incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kilis 7 Aralık Üniversitesi.
- Sapsağlam, Ö. (2016). Okul öncesi eğitim programlarında yer alan hedeflerin değerler açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 11(9), 683-700.
- Sildir, E. (2016). *Okul öncesi döneme yönelik hikâye kitaplarının milli eğitim bakanlığı 2013 okul öncesi eğitim programında yer alan sosyal duygusal alan gelişimle ilgili kazanımları desteklemeleri yönünden incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi.

- Sildir, E., & Sümer, M. (2017). Okul öncesi eğitim programında yer alan dil gelişimiyle ilgili kazanımların türkçe dersi öğretim programındaki 1. sınıf kazanımlarını desteklemesi açısından incelenmesi. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 273-288.
- Sönmez, V. (2020). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı*. Anı Yayıncılık.
- Kol, S. (2011). Erken çocuklukta bilişsel gelişim ve dil gelişimi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1-21.
- Tabachnick, B.G., & Fidell, L.S. (2013). *Using multivariate statistics*. Allyn ve Bacon.
- Tantekin Erden, F., & Altun, D. (2014). Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitim ve ilköğretime geçiş süreci hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 13(2), 481-502.
- Tican Başaran, S., & Ulubey, Ö. (2018). 2013 okul öncesi eğitim programının değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 51(2), 1-38.
- Turhan, B., & Özbay, Y. (2016). Erken çocukluk eğitimi ve nöroplastisite. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 1(2), 54-63.
- Tükel, A. (2017). *2013 okul öncesi eğitim programı ile ilgili öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Selçuk Üniversitesi.
- Unutkan, Ö. (2014). Okul öncesi dönem çocuklarının ince motor becerileri açısından ilköğretime hazır bulunuşluğunun incelenmesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(11), 92-99.
- Varış, F. (1988). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Yalçın, M., Başar, M., & Çetinkaya, A. (2013). Okul öncesi eğitime 5-6 yaşında başlayan çocuklar ile 3-4 yaşında başlayan çocukların öz bakım becerilerinin veli görüşlerine göre incelenmesi (uşak ili örneği). *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(4), 208-244.

Yazar beyanları/Statements of the authors

Etik <ul style="list-style-type: none">✓ “Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı kazanımlarına ilişkin görüşleri” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş olup, toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirilme için gönderilmemiştir.✓ Etik kurul onayı Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu’ndan (Tarih: 18.03.2022, Sayı: 01-36) alınmıştır.	Ethic <ul style="list-style-type: none">✓ Scientific, ethical and citation rules were followed during the writing process of the study titled “pre-school teachers’ opinions on pre-school curriculum outcomes”, no falsification was made on the collected data and this study was not sent to any other academic publication medium for evaluation.✓ Ethics committee approval was received from Tokat Gaziosmanpaşa University Social and Human Sciences Research Ethics Committee (Date: 18.03.2022, Number: 01-36).
Yazar Katkıları <ul style="list-style-type: none">✓ Bu çalışmaya yazarların katkı oranları eşittir	Contribution of Authors <ul style="list-style-type: none">✓ The contributions of the authors to this study are equivalent.
Çatışma Beyanı <ul style="list-style-type: none">✓ Makalemiz ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur ve yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.	Conflict Statement <ul style="list-style-type: none">✓ There is no financial conflict of interest with any institution, organization, person related to our study and there is no conflict of interest between the authors.